

Ukuncipha Komthambo Omkhulu I-aorta (Coarctation of the Aorta)

Leina:

(Go tswalela/thibego ya phaephe ye kgolo yeo e išago madi mmeleng)

Tlhalošo

Ke eng?

Coarctation of the Aorta ke thibego (go tswalelega) ka phaepheng yeo e tšeago madi go tloga pelong go a iša mmeleng. Thibego ye gantši e ba gona morago ga dikalana tšeo di išago madi hlogong le matsogong. Se se ra gore go boima gore madi a elelele bofaseng bja mmele le maotong.

Gantši, belefe ya pelo yeo ka yona madi a tsenago pelo/phaephe ka yona go tšwa pelong, ga ya itekanela.

Na ditlamorago tša yona ke di fe?

Go se kgone go feta mo ga kelelo ya madi yeo e hlolwago ke thibego ye e hlola kgatelelo ya godimo pele ga thibego, gomme ya hlola kgatelelo ya fasana morago ga thibego. Kgatelelo ye ya fasana e ka hlola bothata bjo bogolo, kudukudu go dipshio.

Ge e ba go se kgone go feta mo ga madi mo pelong e tloga e le tlhobaboroko, gona bana ba tla itemogela go palelwa ga pelo ge phaephe yeo e dumelelago madi go feta thibego ye e tswalela. Se gantši se direga moragonyana ga pelelo. Ge bothata bjo bo ka se lemogwe ka pela, ngwana a ka hlokofala.

Na e ka alafša bjang?

Ge bothata bjo bo hwetšwa, kalafo e a nyakega go fediša thibego ye. Bana ba alafša ka sehlare sa kalafi seo se bitšwago *prostaglandin E* seo se hlolago gore phaephe ye nnyane e dule e bulegile (*the ductus arteriosus*); phaephe ye e dumelela madi go feta thibegong yeo. E thuša ngwana go phela go fihlela ge a dirwa opareišene ya go tloša thibego yeo. Go na le ditsela tše dintši tša go fihlelela se. Go bana ba bantši karolo yeo e thibegilego ya phaephe e a tlošwa gomme phaephe ya kopanywa gape. Baneng, palune e ka lokelwa gomme ya budulelwa go leka go bula thibego. Go bana ba bagolonyana le go batho ba bagolo *stent* (tšhupu yeo e tiilego) e šomišwa go bula thibego ye ntle le go dira opareišene.

Ge se se dirilwe, ngwana gantši o ba kaone kudu, eupša o swanetše a ye ditekolong go netefatša gore phaephe ga e thibege gape le go lekola kgatelelo ya madi.

